

عنوان مقاله:

اثر تاریخ کاشت و شاخص های زراعی- اقلیمی بر عملکرد دانه ارقام جدید گندم نان (*Triticum aestivum* L.) در منطقه گرگان

محل انتشار:

فصلنامه علوم زراعی ایران، دوره 25، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

سعید باقری کیا - *Horticulture Crops Research Department, Golestan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Gorgan, Iran*

حبیب اله سوقی - *Crop and Horticultural Science Research Department, Golestan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Gorgan, Iran*

فرامرز سیدی - *Horticulture Crops Research Department, Golestan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Gorgan, Iran*

منوچهر خداحمی - *Seed and Plant Improvement Institute, AREEO, Karaj, Iran*

فریبا نقی پور - *Seed and Plant Improvement Institute, AREEO, Karaj, Iran*

مهدی نظری - *Horticulture Crops Research Department, Golestan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, AREEO, Gorgan, Iran*

خلاصه مقاله:

به منظور تعیین تاریخ کاشت بهینه ارقام جدید گندم نان و بررسی ارتباط عملکرد دانه با شاخص های زراعی- اقلیمی، آزمایشی در دو سال زراعی (۱۳۹۹-۱۴۰۰ و ۱۴۰۰-۱۴۰۱) در ایستگاه تحقیقات کشاورزی گرگان به صورت کرت های خرد شده بر پایه طرح بلوک های کامل تصادفی با چهار تکرار اجرا شد. هفت تاریخ کاشت (از ۱۰ آبان تا ۱۰ دی؛ با فواصل ۱۰ روز) در کرت های اصلی و چهار ژنوتیپ گندم نان بهاره (ارقام آراز، آرمان، تکتاز و لاین ۹-۹۳-N) در کرت های فرعی قرار داده شدند. نتایج تجزیه واریانس مرکب داده ها نشان داد که بین تاریخ های کاشت از نظر عملکرد دانه، عملکرد زیستی و تعداد سنبله در متر مربع اختلاف معنی داری وجود داشت، ولی تفاوت بین ژنوتیپ های گندم از نظر این صفات معنی دار نبود. بیشترین عملکرد دانه در تاریخ های کاشت دوم (۲۰ آبان؛ ۶۲۳۵ کیلوگرم در هکتار) و سوم (۳۰ آبان؛ ۶۱۰۵ کیلوگرم در هکتار) بدست آمد که تفاوت معنی داری با یکدیگر نداشتند، ولی به طور معنی داری بیشتر از تاریخ های کاشت بعدی بودند. در سه تاریخ کاشت پایانی (۲۰ آذر، ۳۰ آذر و ۱۰ دی) عملکرد دانه رقم تکتاز بیشتر از سایر ژنوتیپ ها بود. سه تاریخ کاشت اول (۱۰، ۲۰ و ۳۰ آبان) از نظر طول دوره پر شدن دانه (به ترتیب ۴۲/۵، ۴۲ و ۴۰/۳ روز)، تفاوت معنی داری با یکدیگر نداشتند، در حالیکه در سه تاریخ کاشت پایانی، طول دوره پر شدن دانه (به ترتیب ۳۵/۶، ۳۴/۱ و ۳۳ روز) بطور معنی داری کمتر بود. تاریخ های کاشت ۲۰ آبان و ۳۰ آبان بیشترین مقدار تجمعی روز- درجه رشد (GDD) را در دوره پر شدن دانه داشتند (به ترتیب ۷۸۲ و ۷۷۳ روز- درجه رشد). نتایج این پژوهش نشان داد که بیشترین عملکرد دانه و حداکثر کارایی مصرف انرژی در شرایط اقلیمی محل اجرای آزمایش در تاریخ های کاشت ۲۰ آبان تا ۳۰ آبان بدست خواهد آمد.

کلمات کلیدی:

Bread wheat, Energy use efficiency, Grain filling duration, Growing degree-days, Northern warm and humid agro-climatic zone, and Phenology

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1771210>

